

Initiativärende mot Polismyndigheten i Västmanlands län med anledning av handläggningen av ärenden om dödsbovapen

---

Initiativet

I samband med en inspektion vid Polismyndigheten i Västmanlands län i februari 2006 granskades ärenden om dödsbovapen där handläggningstiden hade överskridit ett år. Vid granskningen uppmärksammades att 85 av dessa ärenden ännu inte var avslutade, se punkten 8.1 i JO:s protokoll fört vid inspektionen (dnr 775-2006).

Mot bakgrund härav beslutade jag att ta upp polismyndighetens handläggning av ärendena till utredning i ett särskilt ärende.

Utredning

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över

- orsaken till att 85 ärenden om dödsbovapen från åren 2002-2005 ännu inte vid inspektionstillfället hade avslutats
- vilka åtgärder polismyndigheten har vidtagit och/eller kommer att vidta för att komma till rätta med de långa handläggningstiderna beträffande dessa ärenden och
- vilka bevakningsrutiner som tillämpas för dessa ärenden.

Polismyndigheten (länspolismästaren AA) kom in med ett remissvar enligt bl.a. följande.

Polismyndighetens bedömning

Orsaken till den långa handläggningstiden

Polismyndigheten konstaterar att orsaken till den långa handläggningstiden beror på bristande handläggningsrutiner. Vidare kan konstateras att det har förelegat personalbrist som uppkommit på grund av långtidssjukskrivningar samt att befintliga vapenhandläggare var tvungna att tas i anspråk till mer brådskande ärenden.

Åtgärder för att komma till rätta med de långa handläggningstiderna

Polismyndigheten påbörjade ett förändringsarbete av vapenhanteringen januari 2006. Förändringsarbetet har bestått i en total ändring av tidigare handläggnings-

rutiner. Polismyndigheten har inlett ett förfarande med att anställa ytterligare vapenhandläggare. Vidare har polismyndigheten, främst av rättssäkerhetsskäl, beslutat att vapenhanteringen skall centraliseras.

Bevakningsrutiner

Sedan januari 2006 använder polismyndigheten s.k. ”liggare” för att veckovis bevaka ärendenas tidsfrister. Genom denna bevakning omöjliggörs att ett ärende blir liggande utan att någon åtgärd sker. Vad avser förlängning av tidsfristen enligt 7 kap. 2 § fjärde stycket vapenlagen (1996:67) kommer denna förlängning fortsättningsvis endast ske efter beslut av chefen för rättsenheten.

Avslutande synpunkter

Mot bakgrund av vad som framkommit av JO:s inspektion kommer polismyndigheten att fortsätta arbeta med det förändringsarbete som påbörjades under januari 2006. Härvid kommer polismyndigheten bl.a. att utveckla den s.k. egenkontrollen främst avseende kvaliteten i arbetet.

Bedömning

Av 7 kap. 1 och 2 §§ vapenlagen (1996:67) framgår att skjutvapen skall lösas in av staten inom ett år från det att vapeninnehavaren avlidit. Om det finns skäl till det får polismyndigheten medge förlängning av tidsfristen, varje gång med högst sex månader.

Som framgår av utredningen var vid inspektionstillfället ett stort antal dödsbovapenärenden från åren 2002-2005 ännu inte avslutade. Polismyndigheten har anfört att detta huvudsakligen beror på bristande handlägningsrutiner och personalbrist som uppkommit till följd av långtidssjukskrivningar.

Det är naturligtvis inte godtagbart att dödsbovapenärenden ligger så lång tid som det nu varit frågan om utan att ärendena avslutas. Självfallet kan det i något enstaka fall ha funnits skäl att medge förlängning av ettårsfristen. Det mycket stora antalet gamla ärenden tyder emellertid på, antingen att sådan förlängning har meddelats tämligen rutinmässigt eller att lagstadgade tidsfrister inte har respekterats. Det är angeläget att polismyndigheten ser till att erforderliga resurser tilldelas hanteringen av dessa ärenden och att det sedan också bedrivs en aktiv handläggning från polisens sida – inte minst för att motverka risken för att vapnen sprids på den illegala marknaden. Jag noterar att polismyndigheten har vidtagit åtgärder och kommer att vidta ytterligare åtgärder för att komma till rätta med problemet.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i vad jag nu har anfört.